

Netwerk Dynamisch Beweiden gaat beweidingsprogramma testen

Beweiden met de computer

Zo veel mogelijk melk uit weidegras halen, dat is het doel van het rekenprogramma de WeideWig. Dit computerprogramma dat veehouders helpt de beweiding te plannen, is afgelopen weideseizoen ontwikkeld op Zegveld en wordt komend jaar getest in de praktijk.

tekst **Ivonne Stienezen**

In Ierland, Nieuw-Zeeland en Oostenrijk bestaat het al: een budgetteerprogramma voor beweiden. Zo'n programma budgetteert als het ware het grasland, het rekent uit hoeveel gras er de komende tijd beschikbaar is, hoeveel de koeien opnemen en het geeft aan wanneer bijsturen nodig is. Voor de Nederlandse situatie was zo'n programma er nog niet, maar op basis van gegevens van het Veenweide Innovatiecentrum (VIC) in Zegveld en de beschikbare buitenlandse programma's is nu een prototype ontwikkeld: de WeideWig. Bart van der Hoog, adviseur van PPP-Agro Advies, is een van de drijvende krachten achter de WeideWig. Hij legt uit waarom de buitenlandse programma's niet geschikt zijn voor de Nederlandse situatie: 'In Ierland en Nieuw-Zeeland wordt maaien niet ingepast in het beweidingsschema en wordt niet bijgevoerd.

Het Oostenrijkse programma houdt hier al wel rekening mee, maar gaat uit van een vaste opname per koe, wij berekenen die.'

Data van Zegveld

Om het programma te kunnen ontwikkelen, begon Gerrit van der Wel, herdmanager op het VIC in Zegveld, afgelopen voorjaar met het verzamelen van data. Daarvoor hanteerde hij een beweidingssysteem waarbij de koeien elke dag precies de hoeveelheid gras voor die dag kregen aangeboden. De volgende dag kregen ze dan weer een nieuw perceel of deel van een perceel. Wekelijks reed Van der Wel door alle percelen van de huis-kavel om de graslengte te meten. 'Dat doen we met een C-dax. Dat apparaat hangt achter de quad en meet de graslengte met infraroodlicht.'

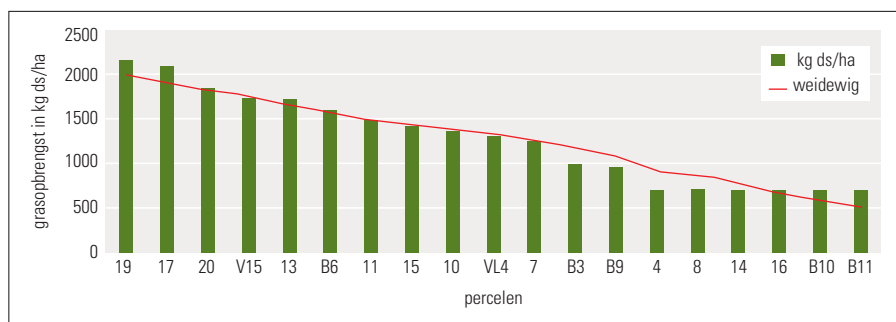
De WeideWig is gebouwd op basis van die meetgegevens en de ervaringen van Van der Wel. Halverwege de zomer was het programma klaar om mee te werken en volgend grasseizoen gaan de deelnemers van het netwerk Dynamisch Beweiden het in de praktijk toepassen.

Vraag en aanbod in balans

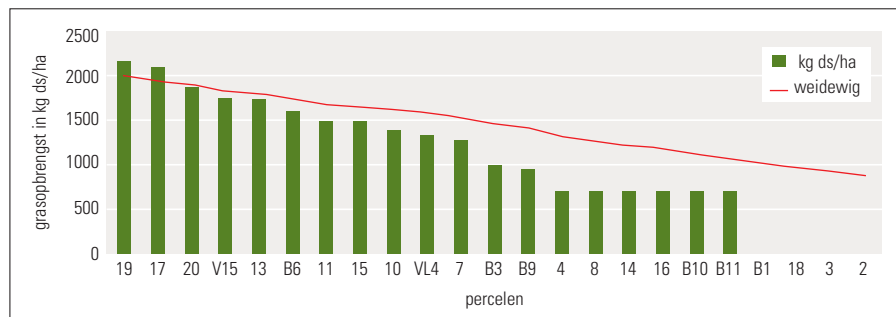
Bart van der Hoog: 'Uit het netwerk Dynamisch Beweiden kwam de vraag naar zo'n computerprogramma. De Ieren werken al jaren met het programma Feedwedge en het werkt daar goed. Met de WeideWig

Zelf de grasgroei meten is belangrijk voor graslandmanagement met de WeideWig

Figuur 1 – Graslandopbrengst en voerbehoefte per perceel bij voldoende grasaanbod

Figuur 2 – Graslandopbrengst en voerbehoefte per perceel bij een tekort aan gras

Toelichting bij figuren

De WeideWig (rode lijn) geeft de voerbehoefte aan voor de koeien, waarbij het programma rekening houdt met de grasgroei in de nabije toekomst. In figuur 2 laat het gat tussen de opbrengst en de WeideWig goed zien dat in de komende tijd een tekort aan weidegras ontstaat.

maken we de vertaalslag naar de Nederlandse situatie.'

Kort gezegd laat het programma zien hoeveel gras er beschikbaar is en wat de behoefte aan gras is (zie figuren). Aan de hand daarvan maakt de veehouder een planning voor beweiden en maaien. Laat het programma zien dat er een tekort is of te verwachten is, dan is bijvoeding nodig. Zo houdt de veehouder nauwkeurig zicht op de balans tussen de vraag en het aanbod van het gras en kan hij zo veel mogelijk melk halen uit het weidegras. 'Uit onderzoek blijkt immers dat het vele malen goedkoper is om de koeien het gras zelf uit de wei te laten halen', aldus Van der Hoog.

Wekelijks zelf meten

Het programma vraagt wel van de veehouder dat hij wekelijks de graslengtes van alle weidepercelen opmeet. Dat kan met een C-dax, zoals op Zegveld, maar ook gewoon met de hand, met een grashoogtemeter. Van der Wel ziet meer voordelen in zo'n wekelijkse 'farmwalk'. 'Je ziet niet alleen hoe je gewas erbij staat en hoe de zode eruitziet, maar ook of alle hekken en afrasteringen nog heel zijn en hoe het staat met onkruid en ongedierte. Je bent gewoon alerter op je grasland, je ziet het gelijk als een perceel achterblijft.'

Of het programma praktijkveehouders voldoende ondersteuning kan geven, moet blijken uit de praktijkfase volgend jaar. 'Het is een managementtool die veehouders nu missen. Je kunt met de WeideWig eerder bijsturen in de graslandplanning. Je weet van tevoren dat je gaat vastlopen en dat je moet bijsturen. Zonder WeideWig merk je pas dat je vastgelopen bent als het te laat is, bijsturen lukt dan eigenlijk niet meer', stelt Van der Hoog. 'Het systeem is erop gericht steeds in te scharen bij een ideale hoeveelheid gras. Op deze manier wordt de potentiële grasgroei beter benut.'

Nico Koffeman, lid Eerste Kamer Partij voor de Dieren:

'Mensen realiseren zich niet dat koeien voortdurend moeten kalveren om te blijven lacteren en dat de kalfjes, van de moeders gescheiden, meteen worden afgemest voor de slacht.' (NRC)

Peter Willemse, melkveehouder te Beers:

'Toen ik Nederlands kampioen veebeoordelen werd was het eigenlijk logisch dat ik daarna ook met koeien naar de keuring zou gaan. Dat in ons dorp ook de families Hermanussen en Goossens enthousiaste keuringsdeelnemers zijn, heeft zeker stimulerend gewerkt. Over koeien raken we nooit uitgepraat.' (NO)

Cees 't Hart, topman FrieslandCampina:

'Er zijn nieuwe oplossingen nodig om de groeiende wereldbevolking in de komende decennia te kunnen voeden. En wij denken dat melk daar een belangrijke rol in kan spelen, omdat het een natuurlijke bron is van belangrijke voedingsstoffen.' (tO)

Hans Huijbers, voorzitter ZLTO:

'Boer is het beroep van de toekomst. En dan denk ik niet alleen aan de voedselvoorziening, maar ook aan grondstoffen voor medicijnen, recreatie en zorg voor gehandicapten.' (NRC)

Jaap Brinkman, foktechnicus CRV:

'Het is onze taak om elitestieren te selecteren, die passen

op de toekomstige vrouwelijke populatie. Om die reden is een stier als O-Man, ondanks zijn enorme verdienste, geen optie in de pedigrees van huidige stiermoeders. We zoeken naar pedigrees en vererfers die optimaal functioneren op een sterk door O-Man beïnvloede basis.' (HI)

Sierd Deinum, melkveehouder met FH-koeien te Sondel:

'Ik denk dat we meer verdienen met een koe die probleemloos produceert maar wat minder melk geeft, dan een koe met veel liters maar ook problemen. Uiteindelijk krijg je als boer de koe die je verdient.' (NO)

Ronnie Altenburg, melkveehouder te Koufurderrige:

'Een koe die op haar top vijftig of zestig liter melk produceert, moet ook de maat, capaciteit en ruimte voor de uier hebben om dat aan te kunnen.' (NO)

Meine Pietersma, koudmerkspecialist te Nijemirdum:

'Sharon Dijkstra kijkt te veel naar films met cowboys, die achter koeien aanjagen en de gevangen dieren brandmerken. De werkelijkheid is dat ik op een ochtend tientallen koeien kan koudmerken zonder dat er één een kik geeft.' (LC)

Minne Holtrop, melkveehouder te Delfstrahuizen:

'Dochters van Zar zijn goed gebouwde en zeer functionele dieren met een goed karakter, wat mede goed van pas komt bij het koeknuffelen op ons bedrijf.' (Sn)

Gerbrand van Burgsteden, foktechnicus Alta:

'Stiermoeders moeten altijd op basis van hun genetische potentie worden geselecteerd en niet omdat ze outcross zijn en modale fokwaarden hebben. Natuurlijk zou het geweldig zijn outcross dieren te vinden die ook genetisch superieur zijn. De discussie over outcross is er altijd geweest en zal altijd blijven.' (HI)

Jan van der Schaar, melkveehouder te Tzummarum:

'Mensen gebruiken stikstof bij wratten en ze tatoeëren zichzelf van boven tot onder. Waarom zouden wij dan niet met koudmerken een nummer op een koe mogen aanbrengen?' (LC)

Freek Rijna, directeur FrieslandCampina in Singapore:

'Wij investeren in onderzoek, zodat we in 2050 de negen miljard mensen op aarde kunnen voorzien van zuivelproducten die de juiste voedingswaarde bieden. Wij zijn ervan overtuigd dat melk gezond is. Wij zijn geen CocaCola, wij zijn geen McDonald's. Wij willen een nuttige bijdrage leveren aan de samenleving.' (Nw)

Louise Fresco, hoogleraar Landbouw en voedsel:

'Als we melk willen drinken, moeten we ook een bestemming hebben voor de stierkalfjes die worden geboren. Die gaan nu rechtstreeks naar de vleesindustrie. Misschien zorgen we er in de toekomst voor dat er alleen nog maar vrouwelijke kalfjes geboren worden. Dat zou al een heleboel schelen.' (dV)

Bronnen: NRC Handelsblad (NRC), Nieuwe Oogst (NO), the Optimist (tO), Leeuwarder Courant (LC), Stierennieuws (Sn), Holstein International (HI), NRCweekend (Nw), de Volkskrant (dV)